

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

S. Matthæi Apostoli & Euangelistæ feriis Paraphrasis Epist. B. Pauli ad
Ephes. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

rat, & quicquid occurrit aduersi, de manibus Dei accipit & pie sustinet, ut crucifixo pro se Domino suo vel in modico conformis fiat. Quisquis in cruce Christi gloriatur, & omnia propter Christum contemnit, hic interim à Christo in praesenti consolabitur, & in futuro caelestibus bonis replebitur, ac sine fine cum Christo & sanctis omnibus felicissime gaudebit. Quae nobis praestare dignetur Christus Iesus pro nobis in cruce passus & mortuus, cui est omnis honor & gloria in secula seculorum, Amen.

IN FERIIS D. MATTHAEI APOSTOLI ET
Euangelistae, Epistola Beati Pauli Apostoli, ad
Ephesios, cap. IV.

Retres unicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Christi. Propter quod dicit: *Ascendens in altum, captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus* (Quod autem ascendit, quid est, nisi quia & descendit primum in inferiores partes terra? Qui descendit, ipse est & qui ascendit supra omnes caelos, ut adimpleret omnia.) Et ipsis dedit quosdam quidem apostolos, quosdam autem prophetas: alios vero Euangelistas, alios autem pastores & doctores, ad consummationem sanctorum in opus ministerij, in edificationem corporis Christi: donec occurramus omnes in unitatem fidei, & agnitionis filij Dei, in virum perfectum, in mensuram et aetatis plenitudinis Christi. Psal. 67.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

In hac Epistola, quae commodissime legitur in festo S. Matthaei Apostoli & Euangelistae, ut ipsa verborum facies indicat, Paulus Apostolus illam Domini parabolam interpretatur, qua dicit hominem quendam peregrinum profectum, vocasse seruos suos, & distribuisse illis bona sua: & vni quidem talenta quinque, alij duo, alij vnum tradidisse, id est, alijs atque alijs alia & alia plura & pauciora dedisse gratiae munera, non pro sua vel largitate, vel parcitate, ut ait D. Hieronymus, sed pro accipientium viribus. Ait ergo Apostolus: Vnicuique nostrum data est gratia talis ac tanta, qualem & quantam placuit Deo dare nobis: qui utique dat omnibus affluenter & non improperat. Nec est cur quisquam alteri plura ac potiora adepto inuideat: quandoquidem Deus est qui dona sua prout vult impartitur. Quidni enim liceat illi facere quod vult? Dedit nouissimis in vinea laborantibus eundem denarium, quem & primis. Et cum quidam inde murmuraret, audiuit: Amice non facio tibi iniuriam. An non licet mihi facere quod volo? Quid enim ego aliud velle possum, nisi quod optimum sit? Non tamen ita nobis sua largitur dona, ut nos velit ociosos agere. Nam & seruus ille, qui talentum acceptum duplicare, & pij ac liberalis domini sui beneficentiae cooperari noluit, non solum talento priuatus, sed etiam in tenebras aeternas demersus est: ne quis de misericordia Dei securus ac interim pigritiae & negligentiae deditus, negligat aut contemnat seruare praecipia Dei. Quod autem data sit nobis gratia iux-

eeee tia iux-

T. VI
22

Pfal. 67. tia iuxta mensuram donationis Christi, probat Psalmographus, ubi dicit Ascendens Christus in altum, quadragesimo post resurrectionem die, captiuam duxit captiuitatem sanctorum patrum, quos ex inferorum carceribus diuina potentia & autoritate extraxit, deditque dona hominibus sacro Pentecostes die, quando in centum quinquaginta homines effudit Spiritum sancti largissimam gratiam, ac deinde etiam in alios Christianæ religionis professores. Neque desinet sua largiri dona fidelibus vsque ad extremum diem. Quod autem dicitur ascendisse in cælum, id vtiq; vult intelligi, prius eum descendisse è summo cælo in has orbis terræ partes, quæ ratione mundi infimæ sunt, quia in centro mundi collocatæ, vel in ipsum inferi lymbum, vnde patrum captiuitatem videt potens & gloriosus eduxit, eripiens vasa fortis armati, id est, diaboli, qui ea diu tyrannica dominatione detinuerat. Porro qui descendit minoratus paulominus ab angelis forma serui assumpta, atque vsque ad inferos accedere dignatus est, ipse est & qui ascendit vltra omnium altitudines potestatum, vltra cælos & creaturas omnes vsque ad confessum Dei Patris, postquam illius completa voluntate, mortem & diabolum deuicit, suosq; è captiuitate redemit. Sic enim à summo cælo fuit egressio eius, ita & vsque ad summum eius occurso illius, nimisque exaltatus est super omnes deos, vt adimpleret omnia quæ de ipso in lege, Psalmis & prophetis scripta & prophetata erant: Vel, adimpleret omnia, id est, electos omnes donis gratiæ & gloriæ consummaret. Et ipse dedit atque constituit quosdam quidem Apostolos, quales fuere duodecim illi, quos ipse primo elegit, deinde etiam Matthias, Paulus, & quidam alij, quos scriptura eo nomine appellat, ex quibus duodecim vocantur in Apocalypsi fundamenta duodecim Ecclesiæ. Quosdam autem dedit prophetas, qui sancto Spiritu afflati, ac celesti reuelatione instructi, scripturarum mysteria alios edocerent ac illuminarent: quosdam item Euangelistas, qui Euangelium & Christi nomen ac præconia vbique annuntiarent. Denique alios pastores simul & doctores, qui alijs præfecti, curam illorum habeant, & pascant eos salutaris diuinæ scripturæ pabulo, ac vitæ alimonia, ne si populo desit crebra & efficax verbi Dei prædicatio, ignorantiam diuinæ legi & voluntatis contrahant, aut ad perpetranda mala fiant procliuiores & effrenatiores: sicq; vitia subditorum in prælatorum caput redundent. Namque per Ezechielem minatur Dominus se requisiturum sanguinem subditorum de manu pastorum negligentium. Voluit autem Dominus eiusmodi varias esse in Ecclesia functiones & ordines ad consummationem, inhaurationem ac ædificationem sanctorum, id est, fidelium, qui etiam ab Apostolo Petro vocantur gens sancta, vt meminerint se sanctos & immaculatos esse debere. Voluit, inquam, Dominus illos quos diximus ceu ministros fideles ædificando, exornando & complendo corpori Christi, hoc est, Ecclesiæ esse deditos & intentos, donec omnes, quantum ad fidem & agnitionem Domini nostri Iesu Christi vnitatem attinet, occurramus & euadamus in virum perfectum, & eam mensuram ætatis, quæ nos planè reddat adultos in Christo, siue mensuram ætatis plenitudinis Christi, ita vt absolutam & integram Christi fidem & cognitionem obtineamus, firmusq; in fide Christiana viri, non paruuli fluctuantes: sed abunde in ea instructi. Petrus & sic

Lucæ 24. Acto 1.

Lucæ 11. Psalm. 8. Hebr. 1.

Psalm 96.

Luc. 4.

Matth. 4. Marc. 1. 4. Luc. 6. 9. Iosa 6. Acto. 1. 9. Apoc. 21.

Vitia subditorum in prælatos redundare. Ezech. 1. Functiones diuersæ cur sint in Ecclesia. 1. Pet. 1.

Aphel. 4.

& sic exponi: Donec occurramus omnes in extremo iudicio, venturo iudici in ea aetatis plenitudine, qua Christus Dominus pro nobis occisus est.

EXEGESIS EVANGELII EIVSDEM FESTI.

Matthaei nono.

Dominus noster Iesus Christus fratres charissimi, qui omnes servare, & à peccatis ad veniam vocare venerat, neminem à sua gratia exclusit. Omnibus sese obtulit, imò & ingessit, saepe nullam sibi ipsi dans requiem, sed vltro citroq; cursitans, vt datum sibi à Patre negocium, nempe animas saluandi exequeretur. Quid enim ageret aliud fons pietatis, nisi vt longè lateq; ad omnes ipsius indigos manaret, faceret ægros omnes, & neminem pateretur suæ misericordiæ & benignitatis manere expertem? Verè piissimus medicus Dominus Iesus, qui è caelis allatam gratiæ suæ medicinam omnibus indiscriminatim adhibere paratus fuit, sed à multis receptus non est. Sicut sol iste visibilis lumen suum cunctis æquè exhibet, nulli invidet, & tamen vbi clausæ sunt fenestæ, siue aditus per quos lumen illius introritti oporteret, nihil efficit: ita & Dominus Iesus sol iustitiæ radios suæ lucis & misericordiæ omnibus communicauit quidem, sed multis cordium suorum ostia obferantibus, non potuit illos suæ gratiæ participes reddere. Maximè verò ab illis exclusus semper fuit & pertinaciter repulsus, qui se iustos quidem haberi volebant, atque tales ipsi se existimabant, & tamen iustitiæ omnis prorsus vacui & expertes erant, cæterosq; præ se aspernabantur, cum essent ipsi Deo & sanctis omnibus inuisi & execrabiles. Tales erant scribæ & pharisæi, quibus Dei filium obstinata animi malicia & exitiali inuidia repellentibus, ad publicanos & peccatores se transtulit, vt superbis & tumidis peccatoribus repudiatis, humiles & pœnitentes peccatores ad gratiam admitterentur. Ita ergo & in huius diei Euangelio post curationem paralytici, relictis scribis calumniatoribus, legitur ad publicani conuersionem sese transtulisse, quod nunc paucis explicabimus.

Medicum Christum qui cursum per regulam.

Cum transiret Iesus, vidit hominem sedentem in telonio, Matthæum nomine.

Primum hic apparet & omnibus sese spectandam atque imitandam proponit S. Apostoli Matthæi modestia & humilitas, qui cum tacito nomine suo rem gestam indicare potuisset, sese etiam nominatim exprimere voluit, scilicet vt peccatores quoslibet ad sperandam veniam, vitamq; in melius commutandam prouocaret. Sedit autem in Telonio, auaris intentus lucris, vt de mercatorum sudoribus suas cumularet opes, & à prætereuntibus vi extorqueret, vnde suas auget facultates. Fuit namque publicanus. Publicani autem apud veteres dicebantur, qui vectigalia & alios populi Romani redditus exigendos, certo constituto precio redimebant. Vlpianus publicanos esse dicit, qui publico fruuntur. Et omnes qui aliquid à fisco conducunt, rectè dicuntur publicani. Qui licet apud maiores & numero amplissimi, & dignitate potentissimi fuerint, tamen non erat laudanda illorum auaritia,

Matthæus Apostolus cui nomen suum hic expresserit.

Publicani quoniam dicebantur o-

ecce a quagra-

T. VI
22

Luc. 19. qua grassabantur in alios, & inique comparatis rebus suas opes exaggerabant. Vnde etiam Zachæus princeps publicanorum, postquam in Dominum credidit, dimidium substantiæ suæ dedit pauperibus, & in quadruplum restituit, si quid quem defraudasset. Raro enim culpa vacant eiusmodi telonia, vbi non seruetur æquitas, sed lucris inhiatur. Vidit autem Dominus Iesus Matthæum publicanum sedentem in telonio oculis misericordiz, qua cor illius intus permouit, illustrauit, ac emolliuit, vt prius intrinsecus illuminatus, vocem foris vocantis melius perciperet, & promptius sequeretur. Nihil enim prodest externa quæuis exhortatio, nisi intus operetur gratia Spiritus sancti. Vidit, inquit, hominem sedentem in telonio Matthæum nomine. Exprimit nomen suum, vt quotquot ista legunt vel audiunt, dum certo discunt ex publicano ad apostolatus fastigium esse traductum, non despondeant animum quamlibet magnis sint vitijs obligati, sed spe bona, melioris cogitatione concepta, studeant mala sua corrigere, & ad misericordem Dominum, semper indulgere paratum toto corde reuertii.

Et ait illi: Sequere me.

Sequere me, affectu cordis, officio corporis, & effectu operis. Hactenus contempta voluntate mea, fecisti tuam, spreuisti leges meas, obsequutus es avaritiæ tuæ, & qui sola debueras appetere cælestia semper quæ mensura, animum tuum Dei capacem, nec vllis omnino caducis rebus, nisi solo Deo explebilem ad conquirendas & corradendas terrenas opes adiunxisti, nõ quidem illius implens desiderium, aut sicim exinguis, sed irritans potius ac lassens, iam nunc me Deum ac Dominum tuum sequere. Hucusquæ dulcissimi tibi fuit lucris inhiare terrenis, immensos thesauros compilare & congerere, ac nunc me sequere, vt & tibi & alijs bona lucreris æterna. Sufficiat hactenus thesaurizasse in terris, vbi fures effodiunt, & tinea demolitur: demitaps thesaurum tibi compara in cælis, vbi nulla est neque furum, neque tinea formido. Sequere me. Quid hic ad tui perniciem, & aliorum iniuriam redides? Num semper victurus es, vt diuitias augere non cesses, animæ tuæ profus immemor? Ecce ego propter te diues quum essem, pauper factus sum. Tu ergo me sequere, & vt possis bonis ditari cælestibus, mihi amicam amplectere paupertatem. Habeant terrena terræ filij & bonis præsentibus dediti, quæ tamen velint nolint breui amittent, & ad æternam deuoluentur egestatem, tu me sequere, seruus dominum, filius patrem, discipulus præceptorum, creatura creatorem, captiuus redemptorem, ouis pastorem.

Math. 6.

a. Cor. 9.

Et surgens secutus est eum.

Vno verbo vocatus, mox sequitur, nihil hæstrans, nihil trepidans, nihil cunctatus. Imo relinquit omnes huius vitæ spes, & tanquam ilico periturus sit, si moras neccat vllas, mox relictis omnibus, inuitantis vocem Saluatoris prompta obedientia, & alacri deuotione prosequitur. Spernit diuitias perituras, parentum, amicorum, & cognatorum omnium obliuiscitur, omnia pro detrimentis, imo stercoreibus habet, vt Christu possit lucrifacere. Nec solũ terrena abiecit lucra, quæ poterat sperare in posterũ, sed pericula etiam contempsit, quæ ipsi, toti quæ ipsius familiæ à ciuitatis magistratibus

Philipp. 1.

tibus imminebant, quod redemptorum à se veſtigalium rationes diſcedēs non confeſtas reliquiſſet: eo ipſo ſcilicet nos inſtruens, vt qui Chriſtum ſequi ex animo concupiſcit, de nulla omnino huius vitæ re quicquam curet amplius, nec ipſorum etiam parentum aut conſanguineorum affectu, vel humano terrore retineatur, quo minus diuinæ obtemperet voluntati, aut Chriſtum vocantem ſequi diſſerat, vel de his quæ fieri animæ utilitas ſua deat, quicquam intermitat, certus nimirum obediendum eſſe Deo potius, quam hominibus, vel proprijs affectionibus. Propterea etiam Dominus quandam diſcipulum ſuum volentem primo ſepelire patrem ſuum, quod tamen ipſa pietas & natura lex exigere videbatur, non permixit, ſed ait: *ſi ne mortuus ſepelire mortuos ſuos: vsque adeo & in illo & in omnibus, qui Chriſti velint eſſe ſectatores, affectus omnes etiam erga maximè propinquos volens eſſe extinctos, aut certè negligi ac mortificari. Quod ſi affectiones eiufmodi in conſanguineos & cognatos peſſum præmendæ ſunt, propter Chriſtum, vt animus totus ſeſe liberius poſſit transferre in Deum, quanto magis vitandæ ſunt & conculcandæ affectiones mundanæ, quæ pietatis propoſitum impedire, & animum irretire queant? Docetur ergo, vt dixi, in promp- tiſſima & perfectâ ſancti Matthæi rerum omnium, etiam cognatorum renunciatione, nihil tam nobis charum eſſe debere, quod nõ libenter Chriſti amore abiiciamus, ſi nobis impedimento ſit ad obtinendam Chriſtianæ pietatis perfectionem. Ea de cauſa omnes illi primitiuz Eccleſiæ fideles, quicquid habebant in commune conferebant, nihil inde accipientes aliud, quam vnde vitam quotidie ſuſtentarent. Quod ſi cui durum videretur relinquere omnia, nouerit ille ſe quidem ad id præcepto non obligatum, ſed tamen rerum poſſeſſarum amorè ita moderetur oportet, vt Chriſti amor in ſuo pectore ſemper primatum ſibi vendicet, ac deinde rebus ſuis non ad luxum, ſed neceſſitatem vtatur, ſed quæ ſuperfluunt, libenter indigentibus communicet. Felicitior autem ſanctus Matthæus, qui ſimul omnia reliquit, vni Chriſto adherens, in quo multo felicitius, ſecurius, abundantius omnia poſſidebat. Quod deinde etiam innumeri præſtiterunt.*

Et factum eſt diſcumbente eo in domo, ecce multi publicani & peccatores venientes diſcumbebant cum Ieſu, & diſcipulis eius.

Relicturus omnia S. Matthæus, conuiuiũ prius inſtruit, vt amicis valefaciat, & dominum ac diſcipulos eius benignè tractet. Nec infructuoſa fuit illius conuerſio, quando multi mox aduolarunt publicani & peccatores ſocij illius, cupientes & ipſi audire ex Saluatore verba ſalutis, quibus ad meliora prouocarentur. Ita ſæpe vnus correctio, multis ſi cauſa ſalutis, dũ odore famæ illius attracti, incipiunt damnare ſeipſos, vitam ſuam malè actam horrere & reprehendere, dolere ſe tam miſeros eſſe, non amare nec inquirere, quod illum iam emendatum querere & amare conſpiciunt, atq; ita denique etiam melioris vitæ propoſitum concipere, & ad Chriſtum toto corde reuerti. Parauit autem Matthæus Chriſto conuiuium, vt à quo cæleſtis gratiæ erat beneficia conſecutus, illi de terrenis facultatibus nihil rependeret. Idquæ conuiuium magnum fuiſſe Lucas teſtatur, fortalliſ

Conuerſionis ad Deum veſtus modus.

Aſtor. 5.

Aſto. 5.

Matth. 8. Luca 6.

Affectiones naturales quoniam mortificandæ ſunt.

Aſtor. 4.

Quoniam omnibus rebus mundi renunciandum ſit.

Conuiuium Matthæus quale Chriſto exhiberit.

T. VI
22

Lucæ 5.

1. Reg. 19.

Cur Chri-
stus cum pub-
licanis & pec-
catoribus co-
mederet &
bibere.

non tam epularum varietate & ferculorum pompa, quam animi deuotione & interna exultatione, qua tanti lætabatur hospitis præsentia, quem iam non frigidus pectore, sed feruenti amore, complectebatur. Tertio Regum volumine etiam Elifæus Eliam secutus prius socijs suis conuiuium fecisse legitur quam ab eis discederet. De publicanis, qui huic Machæi conuiuium interfuere, D. Hieronymus sic habet: Quia videntur publicanum à peccatis conuersum & pœnitentiæ inuenisse locum, ob id etiam ipsi non desperabunt sed veluti pœnitentes, veniebant, & discumbebant cum Iesu & discipulis eius, fortè inuitati à Matthæo vt haberet socios in pœnitentiâ, quos habuit socios in culpa. Porro Dominus Iesus salutem omnium sitiens, quodlibet genus remedij vt ait Chrylостomus, exhibebat, & non solum disputando & præstando sanitarum remedia, vel arguendo æmulos, sed etiam comedendo nonnullos errantium dirigebat: inde nos instruens quod quodlibet opus & tempus potest nobis vtilitatem adferre. Sic nec publicanorum participationem vitauit propter vtilitatem sequentem, more boni medici qui nisi fanem tangeret, à morbo non liberaret. Hæc ille. Sed Pharisæi falso iusti, & reuera impij, quia iustitiam foris mentiebantur, intus malicia & auaritia pleni, videntes Dominum manducare cum peccatoribus, indignè ferebant, sicut textus subiungit:

Et videntes Pharisæi, dicebant, discipulis eius Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister vester?

Zelum quidem legis habere se simulabant (nam reuera nō habebant, cum legem ipsi non seruarent, sed minimis quibusdā cōtenti, potiora legis contemnerent) verum dum se iuste aduersus dominum tanquàm legis transgressorem moueri putarent, ipsi deterius peccabant, temere Dominum legis iudicantes, & proximos despicientes. Quasi verò ipsi peccatores non essent, ita cæteros cōtemptim appellabant peccatores, qui tamen iam in melius cōmutati deserant esse peccatores, O pharisæicam superbiam, quæ dum sana sibi & munda videtur, aliosquæ elato despicit supercilio, nunquam suorum meretur veniam peccatorum. Vera iustitia compassionem habet, falsa indignationem. Miseros istos inuidia excæcauerat, qua semper & vbiq; facta Saluatoris calumniabantur: & vnde alij remedia salutis accipiebant, inde illi profundius vulnerabantur. Ita hodieq; inuidi semper aliorum bonis deteriores fiunt, & optima quæquæ pessimè interpretantur. Pulchrè hic Beda, Pharisæi inquit, factu inani & inuidia excæcati, erant gemino inuoluti errore, dum magistrum veritatis calumniati sunt. Nam & seipsos bonos esse credebant, qui turgida superbia inflati, procul recesserant à via veritatis & iustitiæ: deinde & illos pro iniustis accusabant qui ad meliora conuersi, non parum accesserunt ad iustitiæ semitam. Hic ergo error iste fuit, quâdo nec sua, nec aliorum pectora cognoscebant. Hæc ille. Quod autem non ipsum Dominum reprehendunt in faciem, sed apud discipulos accusant, imitantur morem obrectatorum, qui semper occultè detrahunt, sepe in faciem adulantur. Aut certè timent se confundendos publicè ab ipso Domino, sicut sapius experti erant: vnde ad discipulos se conferunt, vt inuisum eis aut certè suspectum reddant Dñm tanquàm legis præuaricatore.

At se-

Zelus Phari-
sæorum ad-
uersus Chri-
stum quan-
tus.
Gregorius.

Sapient. 8.

Inuidis quid-
nam semper
pecuniæ sit.
Beda.

Detractori-
bus quid fe-
rè semper
proptiū sit.

At Iesus ait ad illos. Non opus est valentibus medico, sed malè habentibus.

Vide mansuetudinem & modestiam Christi. Poterat eos iure reprehendere, qui omnis virtutis vacui, alios tamen aspernari non verentur: sed ne miseros magis exulceraret, blandè eis respondit, & quasi iustitiam eis tribuit, quos non erat nescius à iustitia plurimum abesse. Valentes autem eos vocat, non quod essent, sed quia ipsi tales se habebant: quasi diceret. Vos me semper repellitis, tanquam qui mea opera non indigeatis: isti autem se miseros & infirmos agnoscunt, cupiuntque accipere medicinam. Itaque ad illos me accedere decet, qui ad hoc missus sum à Patre, ut oves perditas requiram. Si vos iusti estis, non dolere debetis, sed gaudere plurimum, quod peccatores redeunt ad iustitiam, & peccatis relictis cupiunt etiam iusti effici. Vos sani estis scilicet. Ergo liceat per vos tamen etiam ægris salutem consequi. Non vacat hæc Domini responsio tacita obiurgatione, qua illis superbiam eorum obijcit, ut propria coniecti conscientia erubescant se iustos velle videri, qui se sciant iustos non esse.

Euntes autem discite, quid est: Misericordiam volo, & nō sacrificium,

Iudæi nimium sibi placebant in externis sacrificijs suis, & ceteros despiciabant: neque tamen curabant exequi voluntatem Dei. Deus autem ab illis sacrificia illa requirebat quidem, sed magis illi placebat interior animi cultus, qui in veris virtutibus consistit, maxime in sincera erga Deum & proximum charitate, quæ docet proximos non despiciere, sed si miseri sint, misereri & compati: si iusti, congratulari. Cū igitur Pharisei peccatores despicerent, iussit eos Dominus ire & probè intelligere sententiam Osee prophetae, qua Dominus ait, se misericordiam potius velle & condolentiam erga proximos, quàm sacrificia externa absque charitate. Nihil enim Deo absque charitate gratum esse potest. Vnde frustra Pharisei de suis sacrificijs sibi blandiebantur, quando interim charitatem negligebant. Si autè charitate præditi fuissent, neque Dominum reprehendissent miseros sanare cupientem, neque proximos despexissent, sed à medico visitari lætati essent. Charitas enim aliorum miserijs dolet, gaudet salute & prosperitate. Non ergo debemus cogitare Dominum Iudæorum sacrificia damnasse, quæ illis lege præcepta erant, sed monere eos voluisse, ut charitatem potissimū & misericordiam charitatis filiam sectarètur, sine quibus non possint placere Deo quævis externa sacrificia, quasi diceret: Vos placetis vobis in vestris sacrificijs & alios contemnitis. Sed qui præcepit vobis ut sacrificia offeratis, idem & præcepit ut proximos diligatis, prohibuit ne quenquam contemnatis. Et sacrificia quidem offerri debent: neque enim ea semper exigit Deus: charitas autem & misericordia semper erunt observandæ: hæc enim maxime placet Deo, sine quibus ipsa quoque sacrificia sterent illi. Cur ergo vos potiora negligitis, & minora tãti facitis, ut propter ea alios vobis meliores spernere non vereamini? Si legis vim mentemq; teneretis, non tam essetis stolidi. Euntes ergo melius discite quid sit, quod hæcenus cæco corde in

Math. 19.

Osee 6.

Gratū nihil Deo esse absque charitate.

Sacrificia Iudæorum quibus Christus hic æstimavit.

Exod. 10. Levit. 19.

T. VI
22

gists: Misericordiam volo & non sacrificium, quale vos hactenus facere consueuistis.

Non enim veni vocare iustos, sed peccatores.

Si iustus est Dominus & iustitias dilexit, si odit omnes qui operantur iniquitatem, quare hic dicit: Non veni vocare iustos, sed peccatores? Verum de illis iustis loquitur, qui cum vitijs pleni sint, tamen intolerabili animi superbia, vel deploranda cecitate iusti sibi videntur: itemque de illis peccatoribus, qui se peccatores ex animo agnoscunt, nec tamen in sordibus vitiatorum cum porcis volitari appetunt, sed præterita peccata admisisse dolent, ac deinceps omnino statuunt respicere, & iuxta Dei voluntatem exigere omnes dies vitæ suæ: recogitantque cum Ezechia sancto rege omnes annos suos in amaritudine animæ suæ, & student præuenire faciem Domini in confessione, vt tanto securius occurrant venturo iudici quanto se in hac vita studiosius ab admissis peccatis expurgarint. Tales peccatores venit vocare Dominus Iesus potius, quam falso iustos, qui sibi iustitiam vendicant sine cultu & operibus iustitiæ: qui iustitiam ore præ se ferunt vitæ & moribus fugiunt: qui cum sint ad omne opus bonum reprobi, tamen omnia sua tuta arbitrantur, & præ se cæteros aspernantur, sicut superbus ille Pharisæus, qui publicanum despiciere non verebatur, quem Deus non despiciebat, vtpote, corde contritum, & ad Deum toto corde conuersum. Vsurpatores iustitiæ, ait Ambrosius, non vocantur ad gratiam. Nam si gratia ex pœnitentia, vtrique qui fastidit pœnitentiam, abdicat gratiam. Maxima autem ex his Domini verbis præstatur consolatio & fiducia miseris peccatoribus sese emendare cupientibus, dum se ait non propter iustos, sed peccatores venisse in hunc mundum. Sic & Paulus ait: Christus venit in hunc mundum peccatores saluos facere. Ne quis tamen propterea velit manere in peccatis, D. Gregorius Nyssenus sic locum hunc interpretatur, quasi dixerit Dominus. Adeo peccatores non abominor, quod eorum tantum gratia veni, non vt maneant peccatores, sed vt conuertantur & boni fiant. Hæc ille. Denique non est dubium, quin charior sit Deo peccator humilis, qui suæ infirmitatis conscius, pœnitentiam agendo diuinæ gratiæ se submitit & subijcit, quàm iustus superbus, qui de sua iustitia sese efferens, alios condemnat. Vnde merito reprehenduntur Pharisæi, qui sacrificia faciebant vt iusti apparerent coram populo, nec exercebant opera misericordiæ, in quibus probatur vera iustitia.

Psal. 10.
Psal. 7.
iusti & peccatores qui non hinc lo-
co vocentur.

Esaie 8.
Psal. 94.

Peccatores
quosnā Chri-
stus vocare
ad se venerit.

Lucæ 8.
Ambros.

Timoth. 1.
Gregorius
Nyssenus.

Nihil ita vera
per que pro-
betur.

SERMO IN EODEM FESTO.

De Apostolorum dignitate & excellentia & in quibus eos imitari debeamus.

Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. I. Corint. III. & XI. His verbis Paulus Apostolus bis eadem in Epistola hortatur Corinthios, vt ipsum imitentur, nihil veritus ne arrogantia tribueretur, quod se ceu perfectionis exemplar alijs proponeret imitandum, sed optimè sibi conscius, quantis quamque præclaris esset diuinæ gratiæ affectus donis, vt merito eum Corinthij imitandum suscipere deberent. Quamobrem alibi quoque de se, carerisq;

risque Apostolis confidenter scribit: *Nos ipsi primitias spiritus habentes, id est, praecepta spiritus charismata. Voluit enim Dominus Iesus sanctos Apostolos omnium credentium duces & magistros, & sicut propheta ait, populorum principes constituere. Itaque decebat eos largioribus sancti Spiritus donis imbui, praestantioribus ornari prerogatiuis, omni sanctitate & sapientia, omnimoda perfectione, virtute & gratia, & singulari diuinarum proprietatum participatione donari: denique tanta diuinarum charismatum plenitudine inundari, vt inde toti mundo communicare possent & influere. Ipsi nimirum duodecim illa sunt praecipua Ecclesiae fundamenta in Apocalypsi descripta, quae sustinent totius Ecclesiae aedificium: possuntque etiam angeli illi duodecim dici, qui ibidem in portis duodecim fuisse describuntur. Siquidem sacerdotio fungentes, & Euangelicis clauibus vtentes, angeli officium exercent: Imo & angelici principes iure vocantur, vt pote qui gradum supremum tenent in Ecclesia & sancta illa ciuitate, sicut Apostolus ait, Primo quidem in Ecclesia dedit fieri Apostolos. Ipsi etiam constituti sunt iudices duodecim tribuum a summo principe. Praeterea ipsi sunt primarii illi & peculiare fructus duodecim ligni vitae, quos ipsa arbor vitae produxit in cibum & pastores totius familiae suae, quorum saluberrimis institutionibus & doctrina viuifica totum Ecclesiae corpus pascitur, ac vegetatur. Non enim in solo pane viuus homo, sed in omni verbo, quod procedit ex ore Dei, loquentis per sanctos Apostolos tanquam organa purissima. Atque his fructibus mirum in modum delectatur Ecclesiae sponsus Christus Iesus, delectatur & Pater omnipotens, tanquam in propagine dilectissimi Filij sui. Porro sub istis fructibus duodecim, continentur omnes alij, sicut super iisdem fundamentis caetera omnia aedificata sunt. Et vt isthaec duodecim fundamenta vnico illi & praecipuo, quod est Christus Iesus, innituntur fundamento, sic etiam omnes illi fructus, id est, electi omnes ab vnica illa arbore vitae, eodem scilicet Domino nostro Iesu Christo proficiuntur: vnde mirifice aduicem congratulantur, considerantes se a tam praecleara & eximia arbore processisse. Adhaec, vt iam partim dixi, ipsi Apostoli principes sunt populorum, praefecti duodenis tribubus, in quibus totum concluditur genus humanum, qui gladio spiritus duodecim mundi partes siue totum terrarum orbem debellarunt, victoresque triumphum reportarunt. Vnde merito iam coronantur cum ipso Imperatore, collocati que sunt tanquam eius assidues supra praecipuas duodecim gloriae sedes, vt praesidiant & iudicent duodecim tribus Israel atque adeo exaltati sunt super omnes tribus terrae, habentque gladios ancipites in manibus ad faciendam vindictam de hostibus tartareis, quos diuina freti virtute superarunt, & ab hominum cordibus saluati praedicatione, excluderunt. Denique adeo in gratia confirmati creduntur illo die, quando e caelis sanctum accepere Spiritum, vt deinceps nunquam possent ex gratia excidere. Recte igitur omnes illi & singuli nobis dicere queant, quod Paulus Corinthijs, *Imitatores mei estote sicut & ego Christi*. Occurrunt autem in beatissimis Apostolis tria specialiter imitanda, nempe, perfectus mundi contemptus, perfecta sui mortificatio & ardentissimus erga Deum & proximos amor. Cum enim a Domino vocarentur, sine mora relictis omnibus illum sequebantur, tanquam vinculis quibus-*

fff dam

Psal. 44.

Perfectio Apostolorum post factum post Spiritus sancti receptionem.

Apocal. 21. Fundamenta Ecclesiae vt sunt Apostoli.

Ephes. 4. Matth. 19. Apocal. 21.

Deut. 8. Matth. 4.

Fructus Ecclesiae vt sunt Apostoli.

Psal. 46. Principes vt sunt Apostoli.

Psal. 49.

Apostolos fuisse confirmatos in gratia. 1. Cor. 4. Imitanda queam tria in Apostolis reperiantur.

T VI
22

Matth. 6.
Obsequia
Apostolorum
quanta fu-
erunt.

Lucæ 6.
Matth. 6.

Mundus qui
to studio cō-
temptendus.

1. Ioan. 2.
Hebr. 3.
Iob 14.
Psalm. 38.
Hebr. 11.
Esaiæ 21.

Bonis tēpo-
ralibus qua-
tenus vitandū
sūt.

1. Ioan. 3.

Quinque que-
nam confi-
deranda in
mundi cō-
temptione.

Homo qui
definiatur à
apicibus.

dam attrahi, à quibus se excutere non possent. Nihil erant solliciti de crastino, non timebant, ne si pauperem hominem sequerentur, simul cum illo paupertatis incommoda sustinerent, nec sibi longa vitæ spacia & iucundos dies pollicebantur, si manerent in mundo, & facultatibus suis fruerentur: sed tanquam onera quædam & mortis laqueos omnia mundi huius bona abijciebant, felices se putantes, si pauperẽ Christum pauperes sequerentur. Quod reuera magna admiratione non vacat, potuisse eos tam facile adduci, vt in hominis ignoti disciplinam sese traderent, eumq; verum Dei Filium non ambigerent, cum tamen multa in eo cerneret tanta maiestate indigna, & communibus eum mortalium miserijs & calamitatibus subditum videret passimq; eum ab omnibus irrideri, despici & male tractari indes experirentur. Sed occulta diuinæ potentia virtus in eorum animis operabatur, vt & vocantem intrepidè sequerentur, & agnoscerent Deum latetem in homine, nec fraudem yllam suspicarentur, cum nihil in Christo nisi sincerissimam simplicitatẽ, veritatem, iustitiam, modestiam, rectitudinem conspicerent. Non enim fucare se nouerat candida simplicitas, veritas fallere neficibus, iustitia nihil iniquum, nihil modestia indecens, nihil recitudo summa præuim admittere poterat. Itaq; sancti Apostoli à Christo vocati, statim toto corda mundum relinquebant, diuina gratia omnem in eis mundi amorem exringente, atq; internos cordis eorũ referante obtutus, vt viderent, quàm nihil sint quæ mundus admiratur, quàm vana sint & caduca, quibus mundus deditus est, quàm perniciofa & periculosa, quæ mūdus toto animo amplectitur, quàm deniq; horrēda & fugienda, quibus mundus tanquã summis bonis inhæret. In hoc ergo dilectissimi nos sanctissimos patres & duces nostros sectari debemus, vt contemnamus mundũ & omnes vanitates illius. *Si quis diligit mundum* ait Ioannes Euangelista, *non est charitas Patri in illo. Non habemus hic manentem ciuitatẽ, sed futurã inquirimus.* Homo natus de muliere breui viuit tempore, vt meminerit se peregrinum esse & exulẽ in hoc mundo, & repletur multis miserijs, vt vexatio det intellectum auditui, ne oblitus sui, malè sese dedat bonis præsentibus, quibus vtendum est nõ fruendũ, quæ Dñs Deus nobis adminiculo esse voluit, non impedimẽto, vt nos celerius prouehant ad Deũ, non ab eo abducant. Sicut enim vehiculis vtimur ad conficiendum citius iter, non ob capessendam voluptatem, sic & cõmoda & bona vitæ huius eatenus sumenda sunt, quatenus nos celerius promouent apud Deũ. Quicquid autem à Deo nos distinet ac abstrahit, quantumcumq; charum sit, abijciendum est, ne quicquã Christi amoris præponatur. Nam si le animam suam propter nos neci tradidit, vt & nos illius causa parati simus etiam charissima quæq; deserere. Vt autem facilius mundum contemnamus, quinq; nobis diligenter pensanda sunt, quæ etiam mundi sapientes & philosophi tractarunt quidẽ, sed satis explicare non potuerũt, vt pote naturalis duntaxat luminis exigua illis prælucente scintilla, qua se ad supernaturalia cognoscenda extẽdere nõ potuerunt. Sunt autem hæc quinque: *Qui sumus: Vnde venerimus: Vbi habitemus: Quo tendamus: Per quam viam tendamus.* Primo quidem qui sumus, Philosophi nunquam satis explanarunt. Peripatetici hominẽ vocat animal rationale productũ, ab homine & à sole. Academici addunt illi quiddam diuinum, quod Plotinus intellectu vo-

tar. Sed Dominus noster Iesus Christus vera Patris sapientia, in quo sunt omnes thesauri sapientiae & scientiae reconditi, qui perdit sapientiam sapientum, cuius doctrina omnis verissima est, non opinionibus ambigua. Is, inquam, plane nos docuit esse filios Dei, adhibens prophetae sui testimonium, dicentis: *Ego dixi, dii estis, & filij excelsi omnes.* Imo non solum id docuit, sed quia tanta dignitate fraude diabolica miserè cecideramus, nec vllum ipsius in nobis manserat vestigiū, peccato nos penitus à Deo disiungente & alienos efficiente, ut iam omnes filij irae dicere mur etiam benignissima miseratione potestatem nobis dedit filios Dei fieri, mortificata carne & sanguine, quibus obsequendo, ab illa dignitate deiecti eramus. Docuit etiam, ut per veram voluntatis consensionem & suavem concordiam cum ipso, filij Dei efficiamur, ubi ait: *Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur.* Quae pax non est ea quae mundus optat & amicis suis pollicetur, ut sublato praedonum, latronū & hostium metu, suas quisq; facultates securè possideat, & fruatur bonis lucis huius: sed illa, quae nobis semper esse debet cum Deo, quae in omnimoda cum illius voluntate consonantia & concordia consistit, ut nihil appetamus vnuquam, nihil agamus, nisi quod illi gratū sit, proculcatis penitus vitijs & concupiscentijs, debellatis hostibus, & pacatis ac sedatis affectibus. Multa etiam alia idem ipse nos docuit, Philosophis incognita, ut quod erimus sicut angeli in caelis, & quod anima toto mundo praestantior sit, &c.

Secundo, cogitandum nobis est, unde venimus. Hinc sane Philosophi velut in tenebris palpitantes & tanquam somniantes locuti sunt, nihil nobis certi relinquentes. Quid enim certi traderent, qui verum Deum nesciebant? Christus autem à Deo nos progenitos apertissime docet, ubi nos iubet sic orare. *Pater noster qui es in caelis.* Atque etiam ubi vetat, ne quem alium Patrem agnoscamus, ita dicens: *Nolite vocare vobis patrem super terram: vnus est enim Pater vester, qui in caelis est.* Si ergo filij Dei sumus si ex Deo traximus originem, turpè nobis ducamus amare mundum, & in iniuriam tanti Patris, vilibus istis rebus amore adhaerescere. Si enim filij Dei sumus, ergo & haeredes. Qui ergo caeli haereditatem certo expectare possumus, cur terrena appetamus? Regna caelestia nobis promittuntur, & nos terram potius eligemus? Itaque contemptis mundi bonis, tanquam alienis & indignis, caelestia ceu haereditatem nostram inquiramus. Turpè est, si regis filius regni gloria posthabita vilia quaedam & infima lucra sectetur. Et nobis turpè itidem sit aeternis ac immensis neglectis honoribus, amore mundum prosequi, qui semper fallit amicos suos, ridetq; confidentes sibi nec vnquam melius nisi contemptu vincitur. Tertio attendendum est. Vbi habitemus. Vtique in carcere, in exilio, in loco peregrinationis, in hospitio, in mansione prorsus hostili, in vicinia Inferorū, in medio innumerabiliū dæmonum, qui nos odio inexpiabili prosequuntur, & omni momento ipsum animarum nostrarum sanguinē sitiunt. Didymus quidā rex Brachmanarum (qui apud Indos gymnosophistae & philosophi fuerē) homo gētilis. Non sumus, ait, huius mundi incolae, sed aduenae. Ipse Dñs Iesus multis locis Euāgelij perspicuè tradit mūdū hūc in quo pegrinamur, nostrū esse acerrimū inimicū. Quamobrè etiā ipse omnia mūdi p̄spera & cōmoda fugit & contempnit, & semper in ops, exul

Coloss. 2.
Rom. 7.
Ioan. 1. 10.
Ioh. 8.
Quoniam
Christus nos
docuerit.
Ephes. 2.
Ioan. 1.

Pax vera
quoniam sit,
quidq; obri-
neatur.

Matth. 19.

Homo vnde
venit.

Matth. 6.
Luc. 11.
Matth. 19.
Ioan. 4.

Rom. 8.

Mundus qui
nam melius
vincatur.

Homo vbiā
habitet.

Didymus rex
Brachman-
dorum.

T. VI
22

Pfal. 118.
Infernus v.
binam sit.

Amatores
mundi quan-
tis sint expo-
siti periculis.

Homo quonā
tendat.

Matth. 9.

Boetius.

Gregorius.
Vix beatæ
quanta sint
gaudia.

Homo per
quam viam
ambulet.

Viam cur se
nobis præbu-
erit Christus.
Augustin.

Matth. 22.

& peregrinus vixit in terris. Ipsi est enim vox illa in Psalmo: *Aduena ego sum & peregrinus si ut omnes patres mei.* Deinde ex sacris literis discimus Infernum esse in terræ visceribus, neque nos longè ab illo absumus: quod solum si bene pensetur, potest ingentem mundi horrorem nobis incutere, quandoquidem ita vicini & propinqui sumus teterissimo illo carceri, vbi cruciantur hostes Dei, vbi sempiternum est tenebrarum chaos, vbi nihil nisi extrema calamitas & miseria & omne malorum genus grassatur. Nec desunt loca, quibus se manifestè prodit ignis tartareus, aliq̃ inferorū tormenta. Quis igitur nisi totus amens amare velit hunc mundum, vbi tam propinqui habitamus dæmonum & damnatorum hominum carnificinæ, vbi iuste in omne æuum pro suis sceleribus puniuntur? Quis item mundum amare velit, qui non nisi hospitium est plenū latronum & furum insidijs, omni nos gratia atque ipso Deo & vita æterna spoliare studio irremisso ac infatigabili nitentium? Quis non illum viatorem stultissimum iudicet, qui oblitus patriæ, in hospitio procul à patria cum summo vitæ discrimine hæzere malit, vbi tamen certus sit crudelissimis & innumeris se cinctum hostibus, nec vllum fidum habere amicum, cui tuto possit fidere? Est ergo cautiſsimè caudendum, ne expoliamur, dilapidemur, vulneremur, ac funditus pereamus. Id verò nunquam rectius cauebimus, quam si mundum istum vt carcerem, vt exilium, vt hospitium planè insidiosum, vt locum pestiferū & hostilem ex animo despiciamus. Quarto, considerandum est, quo tendamus. Quod philosophi quidam, vt pote à nostris mutuati aliqua ex parte attingunt, sed tamen more suo. Christus autem euidentissimè docet ad regna cælorum nos vocatos esse, eoq̃ tendere debere: vbi nimirum erit manifesta visio totius adorandæ Trinitatis, fructio omnium bonorum, & status omnium bonorum aggregatione perfectus, qui est status veræ beatitudinis: vbi denique erit vita æterna, cuius dulcedinē quisquis perfectè cognouerit, vt ait D. Gregorius, ea quæ in terris amauerat, libèter cūcta derelinquit. In comparatione eius vilescūt omnia, deserit habita, congregata dispergit. Inardescit in cælestibus animus: nihil in terrenis libet: deforme cōspicitur, quicquid de terrenæ rei placebat specie. Et sicut mors corpus interimit, sic ab amore rerum corporalium æternæ vitæ charitas occidit. Ergo vt facilius in nauſeam vertantur bona labentia, caduca, fragilia, vana, incerta, ea semper animo versentur, quæ nobis reposita sunt in cælis, quo tendit omnis qui Deum verè amat. Quinto denique pensandum est, per quam viam tendamus: quæ est vtique Dominus noster Iesus Christus, qui se viam nobis fecit & baculum, cui innixi pergamus ad patrem, nedum sustentant nos, sed etiam ducens, atrahens & portans. Sub cuius persona dicit Augustinus: Cum esses inimicus, patri meo reconciliaui te: cum errares inter montes & syluas, quæsiui te: inter lapides & ligna quæ adorabas, inueni te: hameris meis portauit te vsque ad patrem, cui te reddidi. Idem ipse omnia peccatorū nostri ū pondera in se recepit, vt expeditius tendamus, & minori negotio perueniamus. Docuit etiā nos quo modo renouari debeamus, ne si in teterissima illa effigie, quam peccando cōtraximus, purissimis illis supernorū ciuiū agminibus nos coniungere & ingerere velimus, summa seueritate reijciamur, multo magis, quam ille è nuptijs erectus scribitur, qui nō habuit

habuit vestem nuptialem. Porissimum autem docuit nos Christus via nostra fixus in cruce. In qua si eum attente & sedulo contemplerur, fieri vix poterit, quin summum mundi huius contemptum, odium & horrorem contrahamus. Quid enim illa eius in cruce nuditas, quid immanissimi dolores, quid acerbissima mors aliud docuit, nisi vt nihil huius mundi appetamus, vt mundo crucifixi simus, & illum nobis crucifixum habeamus, vt denique perfectè moriamur omnibus, quæ hic mundus habet & offert stultis & infanis amicis suis? Alterum quod in S. Apostolis imitandum diximus, est perfecta sui mortificatio. Quæ quam fuerit excellens in illis patribus, vel inde satis colligi licet, quod in Actis Apostolicis leguntur iuisse gaudentes à conspectu concilij, quoniam digni habiti erant pro nomine Iesu contumelias pati. Non enim potest in cōtumelijs & supplicijs ac doloribus piè & religiose gloriari, nisi in quo omnis priuatus amor funditus extinctus sit. Amoris autem priuati perfecta extirpatio, perfecta sui mortificatio est. Vbi enim nullus hæret priuatus amor, ibi perfecta est charitas erga Deum. Vbi autem perfecta est charitas, ibi non potest peccatum habere locum. Vbi verò nullum est vitium, ibi nihil mortificandum superest. Quamobrem sancti Apostoli tanto erant in sui mortificatione perfectiores, quanto minus amoris proprii in illis inerat. Quod autem pestiferi amoris illius vestigium in illis reliquum esse poterat, quibus viuere Christus erat & mori lucrum? quibus vita erat in patientia, & mors in desiderio. Multa hic adhuc dicenda forent, sed cauemus prolixitatem. Tertium in Apostolis imitandū est ardentissimum erga Deum & proximos amor. Quem tum perfectè sunt adepti, quando Spiritus sanctus in eos descendit, qui eos totos igne sui amoris incendit, & mirabiliter inflammat, vt nihil possent cogitare aut desiderare aliud, quam honorem Dei, & salutem animarum. Et vt longius Dei nomen & fidem propagare pluresq; Deo animas lucrari possent, per totū intrepidis animis peragrarunt orbem, vbiq; annunciantes, verum Deum, & simulachrorum detegentes superstitionem & vanitatem: nec quisquam fermè ex illis, nisi violenta morte interijt, quam quidem ob amorem Dei summo cum desiderio excipiebant. Quanta autem erga seipfos egerint, causa amoris Dei, vt Christo crucifixo sese conformarent, ieiunando, orando, vigilando, laborando nocte ac die, corpus diuersis laboribus & afflictionibus fatigando & atterendo, & innumera alia exercendo pietatis opera & studia, nemo possit vel cogitando assequi. Nunc igitur charissimi sanctissimi patres & duces nostros imitemur, sicut & illi Christum Dominum perfectissimè sunt imitati. Contemnamus mundum, nosipfos mortificemus, & Deum ac proximos toto corde diligamus. Discamus cum sanctis Apostolis pro Christo mala perpeti, pro dulcibus amplecti amara, honores spernere, contemptu gaudere, noxijs abstinere delectationibus, occasiones peccandi fugere, dissolutos vitare mores, pro peccatis proprijs & alienis ingemiscere, pro afflictis & tentatis orare, pro illis qui nobis benefecerunt gratias agere, pro inimicis vt cōuertantur deprecari, congaudere bonis, condolere miseris, indigentibus optulari, alta non appetere, sectari humilia, simplicia amplecti, superflua rejicere, paucis contenti esse, virtutibus nauare operam, aduersus vitia quotidianum inire certamen, carnem domare ieiunijs moderatis, spiritu ora-

In cruce pendens vti Christus nos mundi contemptu docuerit.

Gal. 6.

Mortificatio quanta fuerit in S. Apostolis. Acto. 5.

Mortificatio perfecta in quo consistat.

Phil. 7.

Amor apostolorum erga Deum & proximos fuerit. Acto. 1.

In sanctorum celebritate quidnam discere debeamus.

T. VI
22

ratione & lectione pia roborare, humanas laudes respuere, solitudinem experere, silentio delectari, vacare Deo, suspirare ad caelestia, terrena omnia modullitus vilipendere, nihil praeter Deum nobis consolatorium arbitrari. Denique Deum super omnia, & proximos omnes in Deo & propter Deum amare. Hae est enim summa quaedam & compendium totius doctrinae Christianae, in qua nos vna cum Apostolis Christum imitari debemus, qui suis exemplis, ne trepidemus nos animavit, suis institutionibus ne erremus, edocuit, suae gratiae auxilio ne deficiamus munire paratus est, & ut fortiter perseveremus seipsum nobis praemij loco polliceri dignatus est: cui sit honor & gloria in secula seculorum, Amen.

Compendiu
d. et
Christiana
quodam sit

IN CELEBRITATE D. MICHAELIS ARCH-
angeli, & omnium sanctorum angelorum, Lectio
Apocalypsis Beati Ioannis Apostoli
ex capite primo.

In diebus illis, Significavit Deus qua oportet fieri cito, loquens per angelum suum sermo suo Ioannis, qui testimonium perhibuit verbis Dei, & testimonium Iesu Christi, quaecunque vidit. Beatus qui legit, & qui audiunt verba prophetiae huius, & servent ea quae in ea scripta sunt: tempus enim prope est, Ioannes septem Ecclesijs quae sunt in Asia: Gratia vobis & pax ab eo qui est, & qui erat, & qui venturus est, & a septem spiritibus qui in conspectu throni eius sunt, & ab Iesu Christo qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum, & princeps regum terra: qui dilexit nos, & lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Apte quidem in festo beatissimorum spirituum angelicorum lectio ista pronunciat, ubi inter caetera gratia & pax optatur Ecclesiae a septem spiritibus, utique angelicis. Quid enim aliud possunt precari nobis angeli pacis, nisi pacem non quam mundus praestat, sed gratia Dei, quae sola vere pacatos, tranquillos & securos nos efficit. Ergo Ecclesia libenter hac lectione utitur, ut dum fideles erga se superiorum spirituum benevolentiam agnoscunt, ad eorum amorem & piam venerationem, debitamque gratitudinem accendantur, cupiantque illis charitatis vicem rependere, a quibus se recipere sentiant amari. Sed nunc lectio ipsa tractanda est more nostro. Cum esset Ioannes Apostolus & Euangelista (qui consensu sanctissimorum & doctissimorum patrum, Irengi, Hieronymi, Iustini, Tertulliani, Origenis & Latinorum prope omnium, Apocalypsim descripsit, non ut recentiores quidam somniant, alius quispiam) in Pathmos insulam relegatus, significavit illi per revelationem, siue imaginariam visionem Deus, qui revelat mysteria, quae oportet fieri cito, omnem videlicet Ecclesiae statum ad ipsum usque extremum diem. Non enim quisquam unquam tam perfecte ac dilucide cuncta Ecclesiae euenta, ut Apostolus & Euangelista Ioannes descripsit. Atque ad haec significanda usus est angeli ministerio, forte illius qui custos eidem Apostolo erat assignatus, vel alicuius ex archangelorum ordine per quem

Apocalypsin
quis vere
scripserit.

Dan. 2.

Angelorum
quisnam D.